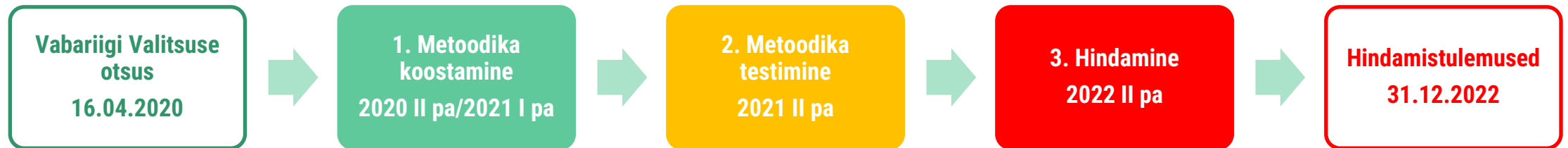

MAA-AMET

Põllumajanduslike maade masshindamine 2022. aastal

Johannes Nõupuu

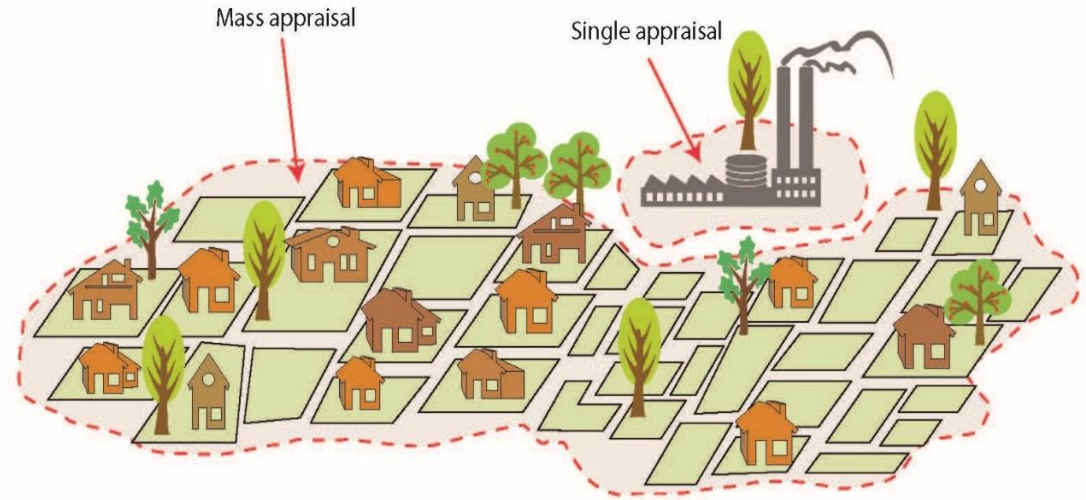
Eesti põllumajanduse aastanäitusel 14.10.2021

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Maa korraline hindamine ehk masshindamine

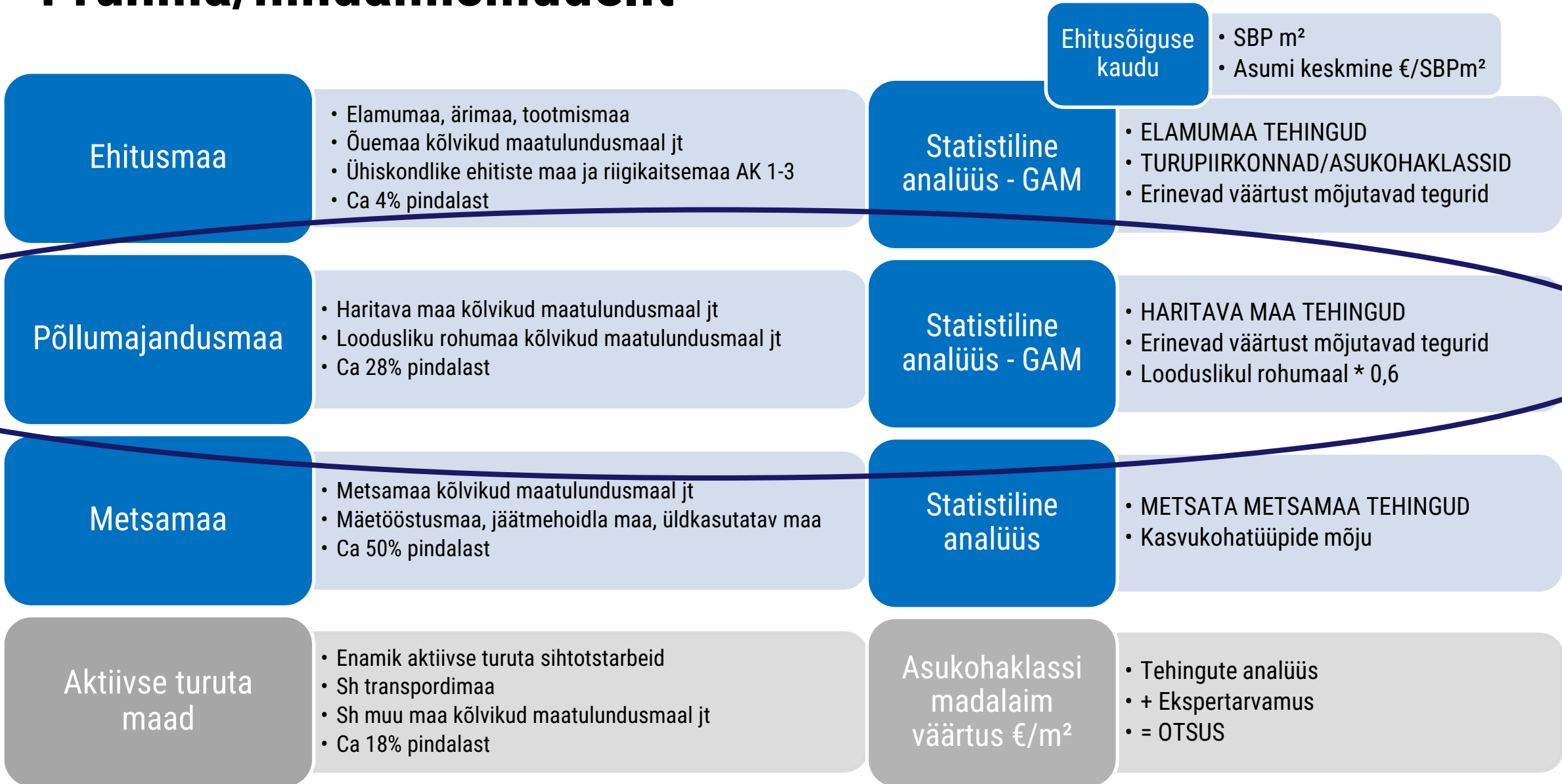
- Maa väärtuse hindamine
- Kõik Eesti ca 753 000 katastriüksust
- Paikvaatlusi teostamata
- Tehingute andmebaasis olevate turutehingute võrdlemisel statistiliste meetoditega
- Maakatastris jt andmekogudes olevate andmete alusel
- Tulemuseks „maa maksustamishind“, mis on katastriväärtus

Hindamistulemuste kasutamine

- Maa maksustamine:
  - maamaks = maa väärtus € x maksumäär %
  - maksimaalsete maksumäärade langetamine
  - maamaksu aastase kasvu piirang 10% võrreldes eelmise aastaga
- Maa turuväärtuse teadvustamine
  - finantsaruandlus
  - maakasutuse suunamine
- Maakasutuslepingud, maatoimingud jm.

4 rühma/hindamismudelid

Ehitusõiguse kaudu

- SBP m²
- Asumi keskmine €/SBPm²

AK = Asukohaklass

Tehinguandmete struktuur 2020. aasta näitel

- Ca 50200 ostu-müügitehingut, millest poole moodustavad tehingud kinnisasjadega.
- Kinnisasjadega tehtud ostu-müügitehingutest omakorda moodustavad ca 65% hoonestamata maad – ligikaudu 16100 tehingut.
- Hoonestamata kinnisasjadest ca 70% maatulundusmaadega – ligikaudu 11100 tehingut.
- Hoonestamata maatulundusmaadest valdava kõlvikuga, sobiva pindalaga tehinguid ca 1750, mis läbib omakorda andmete puhastamise protsessi.

Tehinguandmete valik ja puhastus

- Analüüs neljal aastal, metoodikat on testitud 2015-2018. aasta andmetel, tulemusi võrreldakse testvalimi vastu, st testasta on 2019 (testhindamine 2016 II PA – 2021 I PA).
- Tehinguhinnad indekseeritud.
- Haritava maa mudelis moodustab haritav maa vähemalt 80% katastriüksuse pindalast, põhikõlviku kõrval metsamaa kõlviku osakaal alla 10%.
- Tänaused metoodika rakendused ja katsetused põhinevad teadaolevalt vabaturu tingimustes toimunud tehinguandmetele, reaalsuses esineb valimis mittesobilikke tehinguid, mille välistamiseks on projekti kaasatud tegevhindajad.

Väärtust mõjutavad tegurid – haritav maa

Maa kvaliteet

- Kaalutud keskmine boniteet
- Kehv mullatüüp

Kasutus

- Maakasutuspiirangud
- PRIA põllukultuuride maakasutus
- PRIA osakaal

Taristu

- Juurdepääs teelt
- Põllumajandusvaldkonna hoonestus, kuivatid, söödahoidlad, loomakasvatushooned

Pindala

- Kõlviku pindala

Asukoht

- Lähimate tehingute kaalutud keskmine hind
- Kaugus lähimast 2. või 3. taseme teenuskeskusest

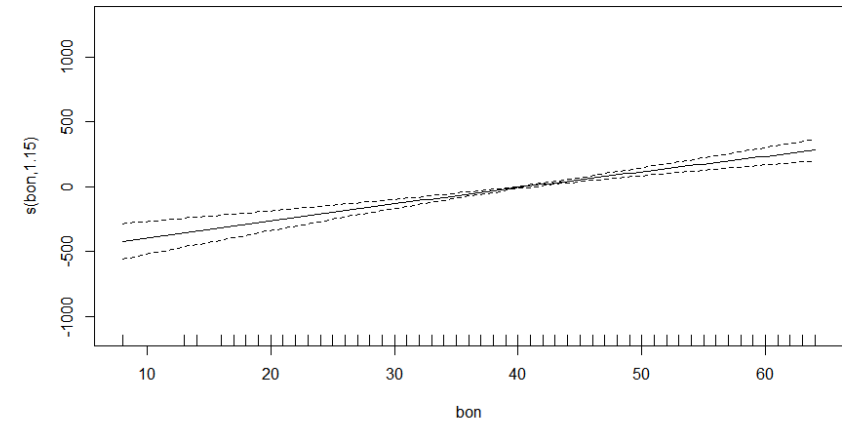

Kaalutud keskmine boniteet

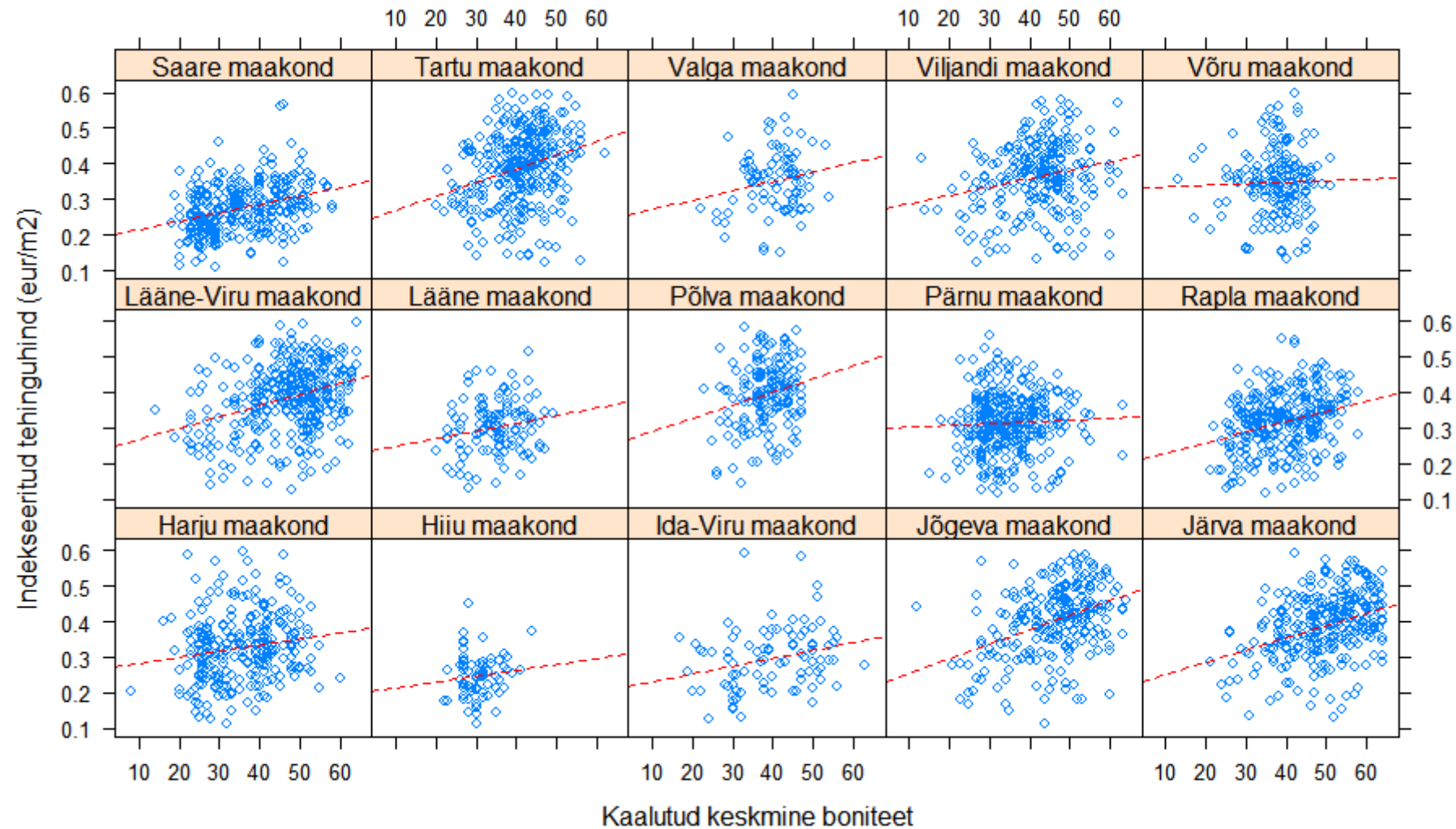
- Märgade muldade puhul perspektiivse boniteedi kohandamine

Mulla liigniiskuse aste	Perspektiivboniteedi vähendamine (%)	
	Kuivendatud maa	Kuivendamata maa
(g)	3	10
g	5	30
G	20	50
GI	30	60
T	50	75

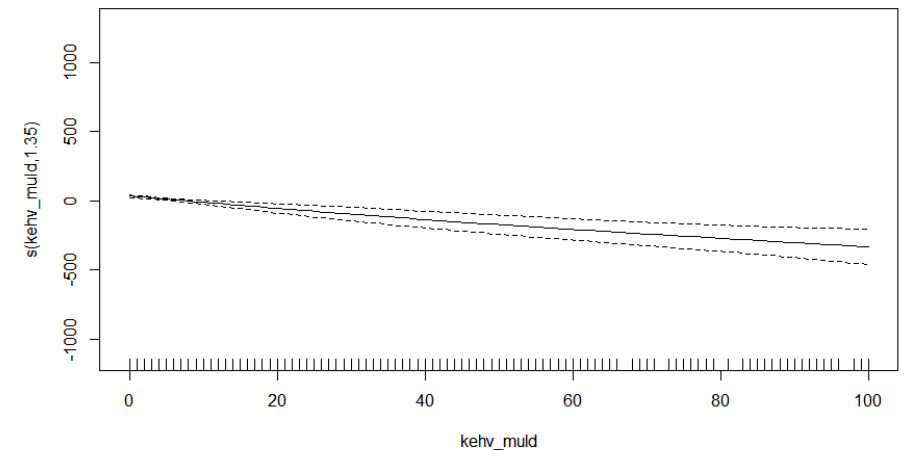
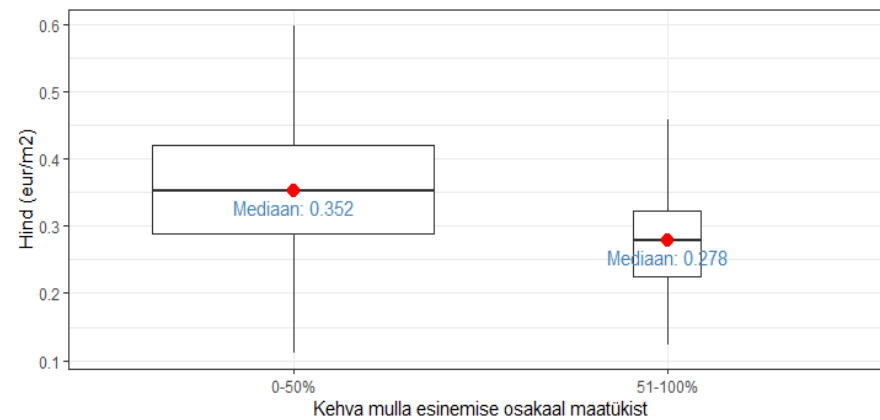
- Kaalutud keskmine boniteedi, s.t üksusele arvatud viljelusväärtuse arvutamisel on arvesse võetud kattuva mullaerimi pindala, millega on vastava mullatüübi boniteeti kaalutud
- Puuduolevate andmete korral (valged laigud) vaadatakse katastriüksust läbi piirkonna keskmise taseme

Kaalutud keskmine boniteet

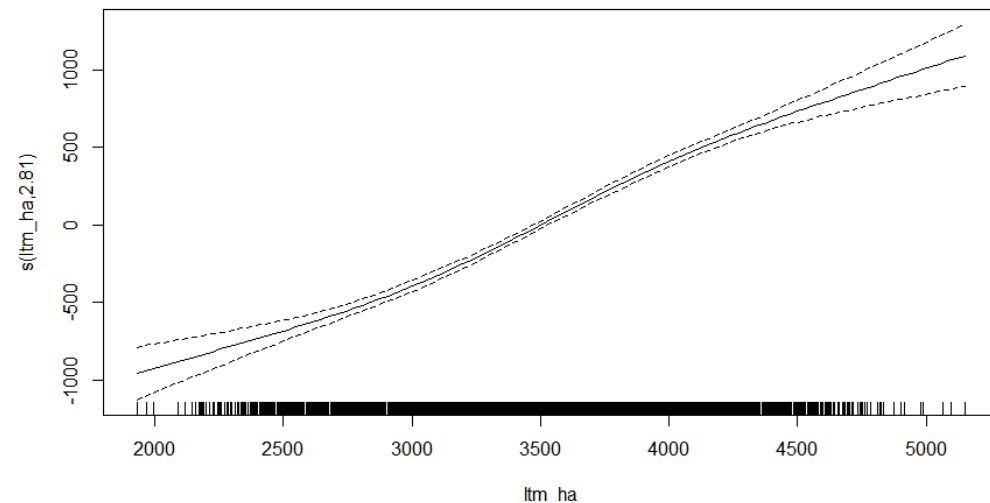
Kehv mullastik

- Liigniiskusele viitav mullastik, väga kehva mullatüübi esinemine.
- Kui katastriüksus kattub enam kui 50% ulatuses maakasutust piiravate mullatüüpidega (liigniiskus, raskelt haritav, õrnad mullad), siis erineb selle grupi tehingute mediaan esimese grupi tehingute mediaanist ligikaudu 20%.
- Perioodist 2015-2019 selliseid tehinguobjekte, millel olemas kattuvus kehvade muldadega 996, kattuvusega vähemalt 90% 112 tehingut.

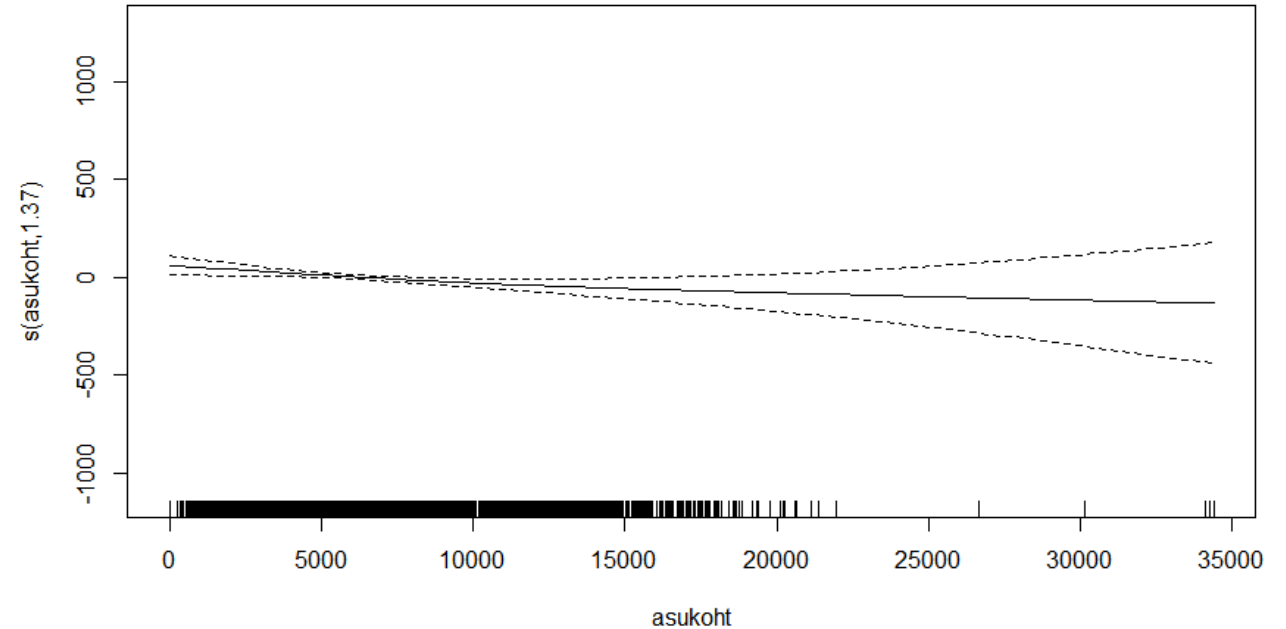
Lähimate tehingute kaalutud keskmine hind

- Aitab adresseerida andmetes esinevat heterogeensust, põllumaa hinna varieerumine.
- Lähimate tehingute teguri puhul lähimate tehingute arvuks valitud 10 (paindlik ja muudetav).
- Keskmise hind leitud igale üksusele, mis on kaalutud lähimate tehingute distantssi ja ajalise kaaluga – suurem kaal lähimatel ja ajaliselt uuematel tehingutel.

Asukoht

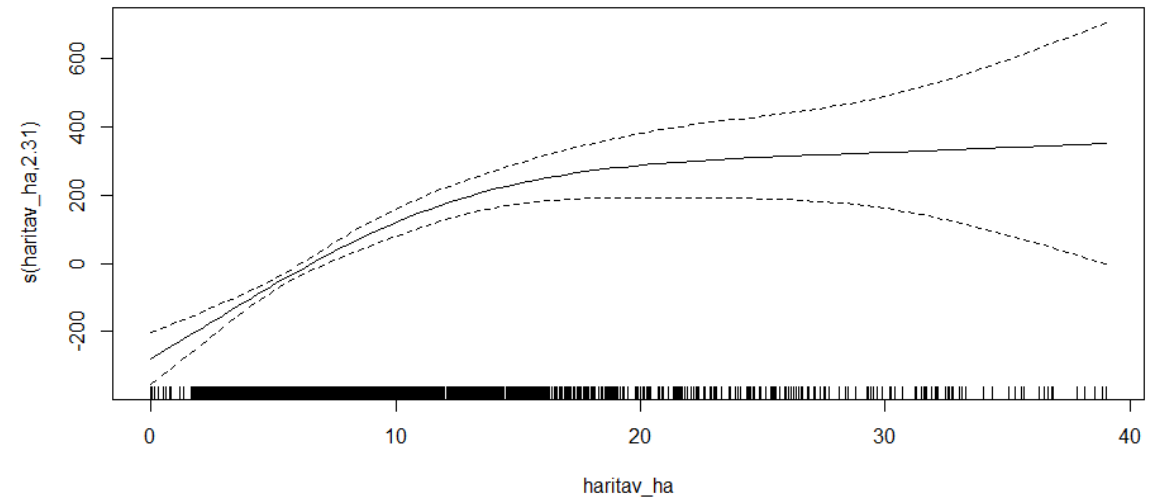
- Hinnatud on asukohta lähimate 2. või 3. taseme teenuskeskuste suhtes – st alevid, alevikud, väiksemad linnad.
- Eeldus, et väljakujunenud asustuspiirkonnas paiknevad tihtipeale põllumajandusettevõtete tootmisega seotud taristu, nagu näiteks hoonestus, laod või kontor. Mõju võib olla ka tööjõu kättesaadavusel.

Pindala

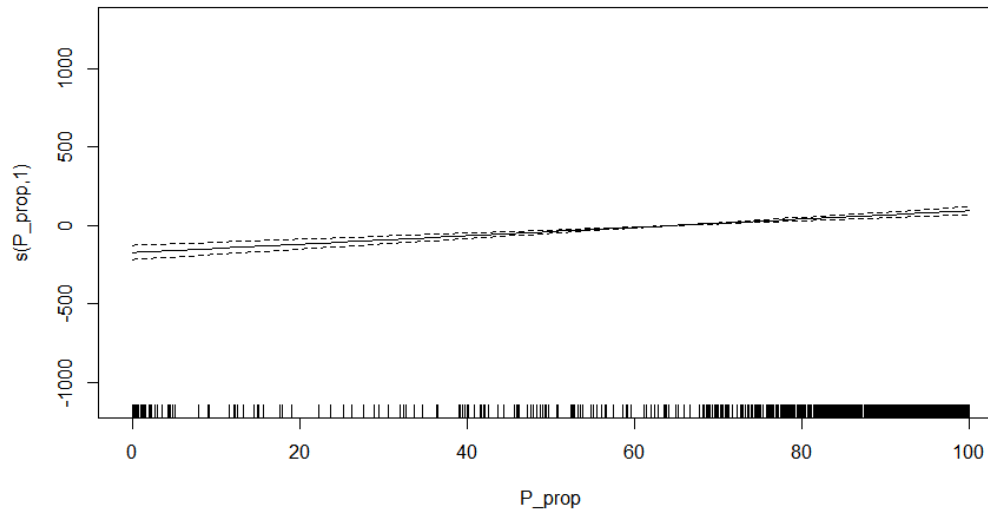
- Eelistatud suured ja kompaktsed maatükid, mida muuhulgas parem harida.

	Keskmine pindala (ha)
Harju maakond	6.9
Hiiu maakond	5.7
Ida-Viru maakond	7.5
Jõgeva maakond	8.4
Järva maakond	9.6
Lääne-Viru maakond	9.8
Lääne maakond	7.6
Põlva maakond	6.6
Pärnu maakond	9.3
Rapla maakond	9.0
Saare maakond	4.9
Tartu maakond	7.3
Valga maakond	7.0
Viljandi maakond	8.4
Võru maakond	6.8

PRIA maakasutus

- PRIA maakasutuste vaheline erisus - erinevad toetusmäärad, maakasutuse muutmine raskendatud.
- Mida suurem osakaal katastriüksusest on registreeritud põllukultuuride maakasutusena, seda kõrgem on tehinguhind. Püsirohumaal maakasutuse puhul esineb vastupidine seos.

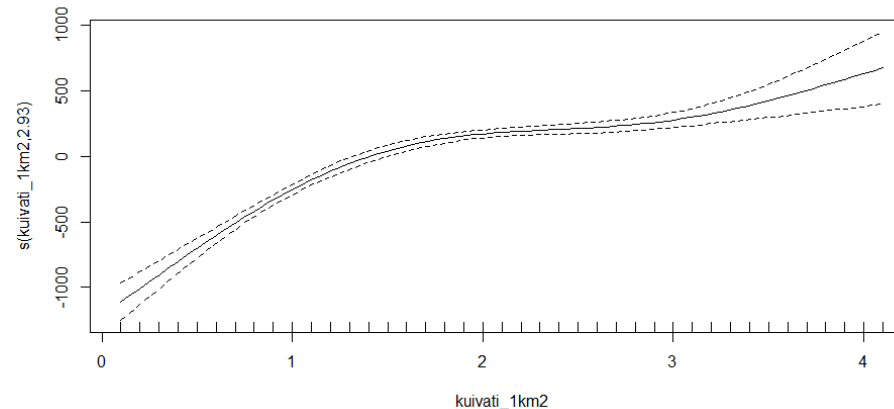
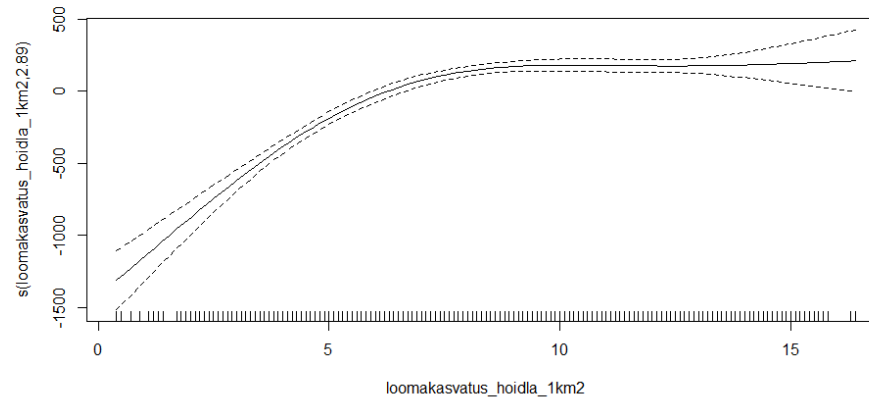
Lisaks, statistiliselt ebaolulised tegurid:

Põllumajandusega seotud hoonestus piirkonnas:

- Igast katastriüksusest või tehinguobjektist 30km raadiuses olevate loomakasvatushoonete ja söödahoidlate arv.
- Igast katastriüksusest või tehinguobjektist 30km raadiuses paiknevate teraviljakuivatite arv.

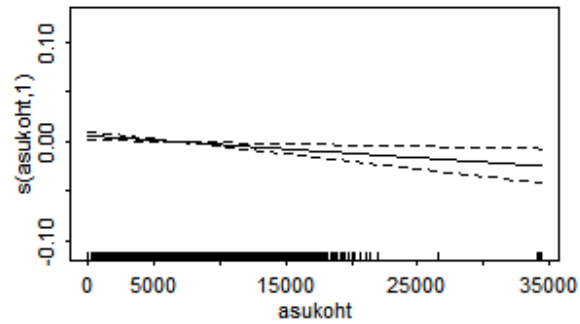
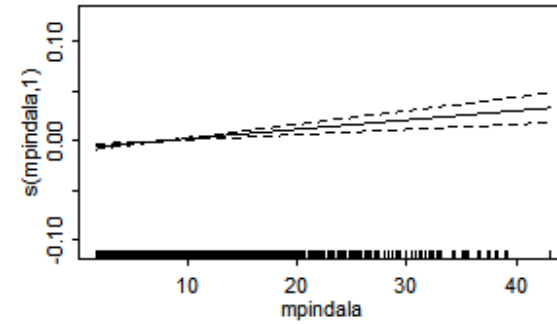
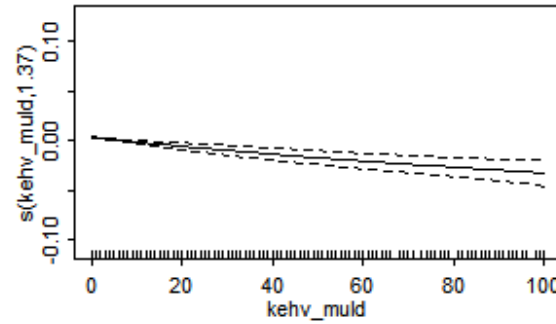
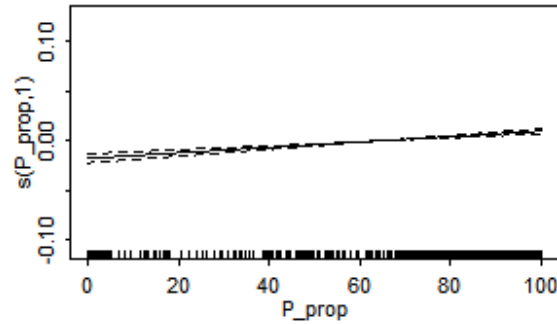
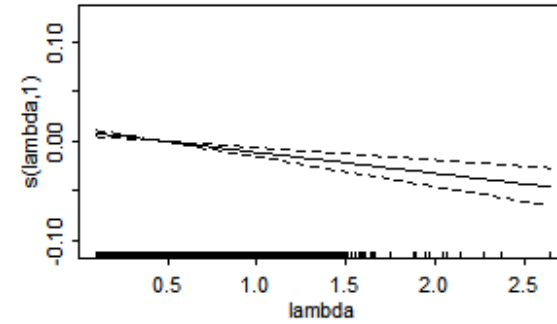
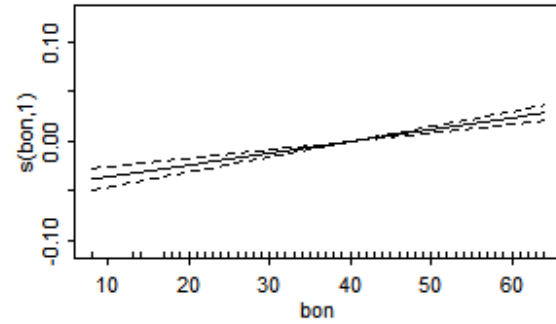
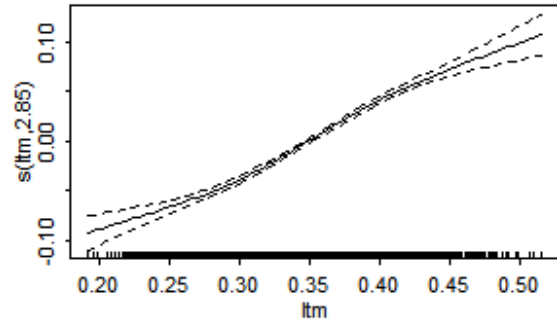
Tee piirnevus:

- Mudelis soovitud olulisuse nivool statistilist olulisust ei saavuta.

Tulemused

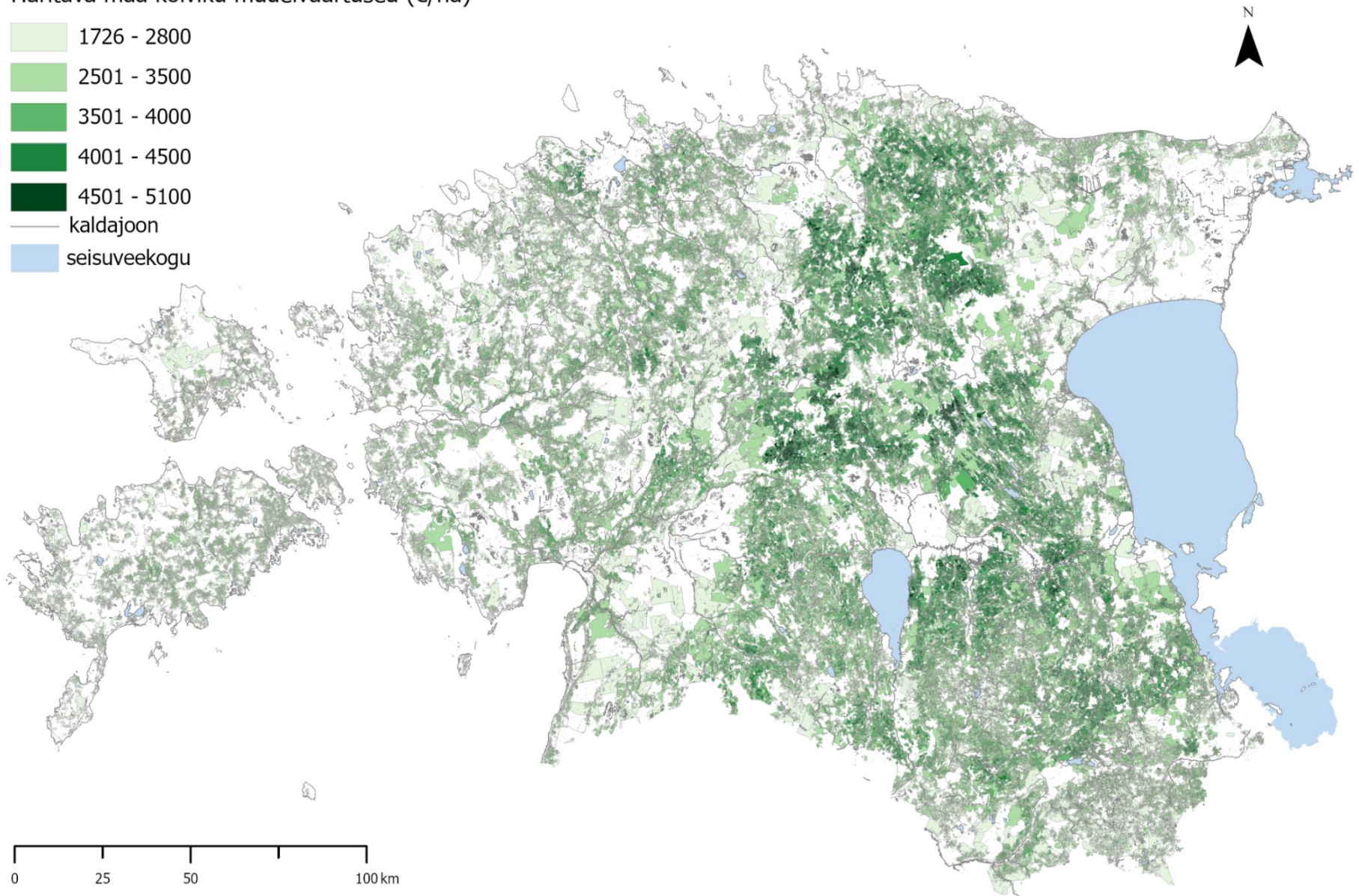

Infosüsteem

- Maa korralise hindamise infosüsteem (MKHIS)
  - Ei ole uus andmekogu, vaid infosüsteem, mis kasutab olemasolevaid andmeid
  - Maakatastri osa
  - **Andmed peavad olema masinloetaval kujul**
- Analüüsib andmeid ja arvutab väärtuse
  - **Süsteem ise ei mõtle, metoodika ja hindamismudelid on hindajate poolt defineeritud**
  - Süsteem ainult kogub ja uuendab andmed ning arvutab
  - Vea korral andmed parandatakse algallikas, süsteem arvutab uue väärtuse
- Kokkuvõttena koostab arvutuskäigu
  - Väärtust mõjutavad tegurid
  - Nende mõju väärtusele

Haritava maa kõlviku mudelväärtused (€/ha)

- 1726 - 2800
- 2501 - 3500
- 3501 - 4000
- 4001 - 4500
- 4501 - 5100
- kaldajoon
- seisuveekogu

Tulemused üksikobjekti tasandil

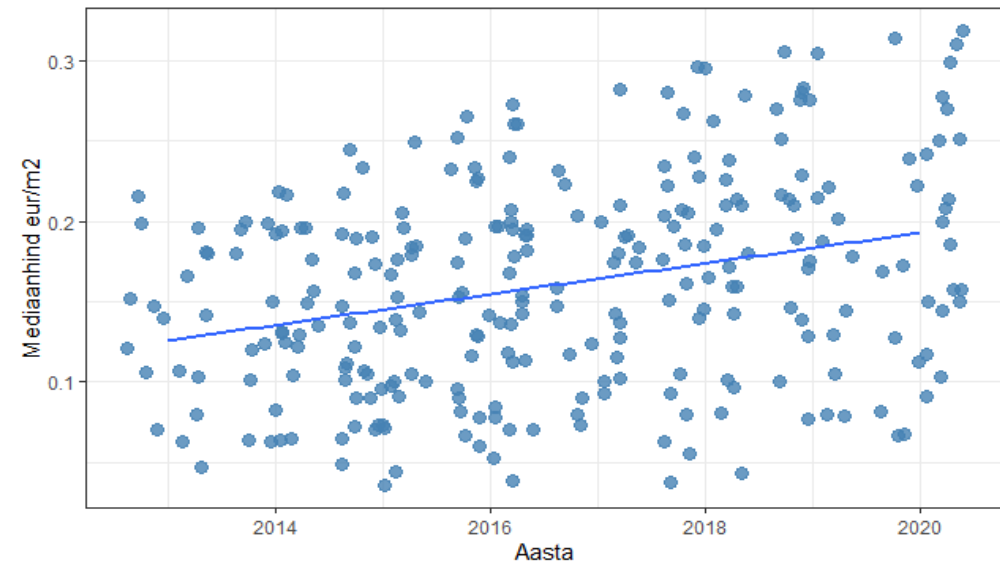
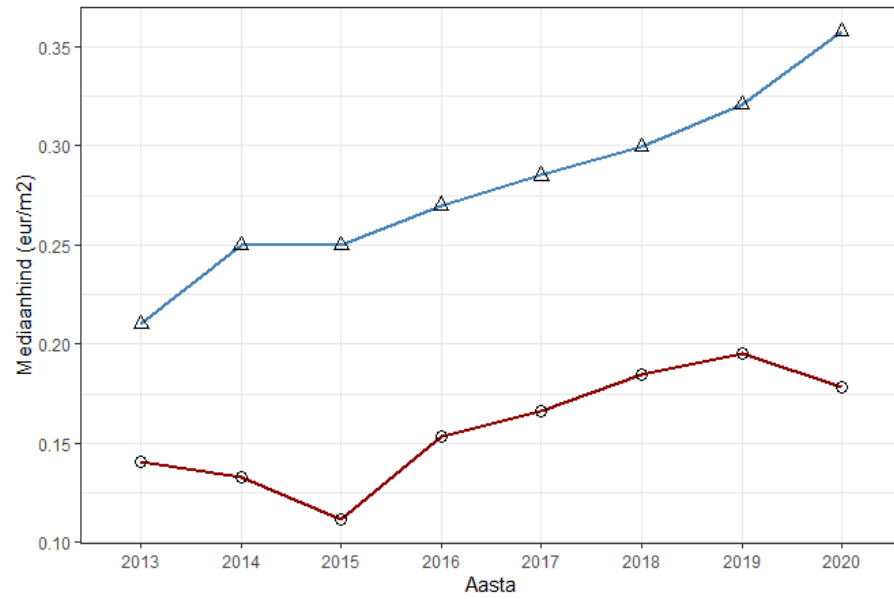
Detailne arvutuskäik (haritav maa Harju maakonnas)	Mõõdetud väärtus	Mõju hinnale (€/ha)
Baashind		3504
Lähimate tehingute keskmine väärtus	3249	-211
Kaalutud keskmine boniteet	26	-184
Valikunihke korrektsiooni tegur (lambda)	0,51	-19
PRIA põllukultuuride osakaal	96	84
Kehva mulla osakaal pindalast	100	-333
Haritav maa hektarites	2,72	-53
Kaugus lähima asulani	1,6	46
Mudeli usaldusvahemik		-138
Mudeliväärtus (€/ha)	2697	

Looduslik rohumaa

- Pikema ajaperioodi, valdavalt loodusliku rohumaa kõlvikuga tehinguobjektide analüüs – 2013-2019.
- Ebapiisav rohumaa tehingute hulk maakonniti
- Rohumaa väärtuse suhte leidmine haritava maa kõlviku väärtusesse.

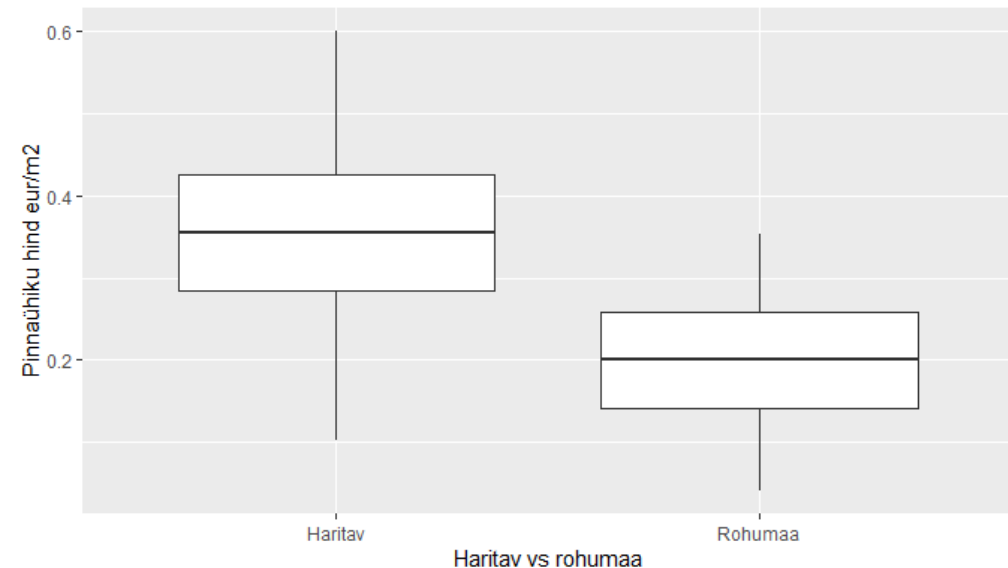
Maakond	Tehingute arv 2013 - 2019
Harju maakond	42
Hiiu maakond	7
Ida-Viru maakond	5
Jõgeva maakond	13
Järva maakond	12
Lääne-Viru maakond	16
Lääne maakond	24
Põlva maakond	15
Pärnu maakond	25
Rapla maakond	12
Saare maakond	32
Tartu maakond	28
Valga maakond	6
Viljandi maakond	14
Võru maakond	10
Kokku	261

Loodusliku rohumaa hinnamuutus

Looduslik rohumaa

- Loodusliku rohumaa hinnatase ei erine piirkonniti väga suurel määral ning üldistatult on tänase metoodika põhjal arusaam selline, et rohumaa hinnatase erineb haritava maa hinnatasemest ligi 40%.
- Rohumaid võimalik hinnata haritava maa mudeli alusel, mille järel tuleb rakendada kohanduskoefitsienti 0,6.

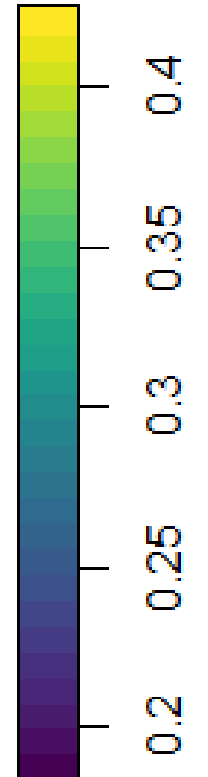
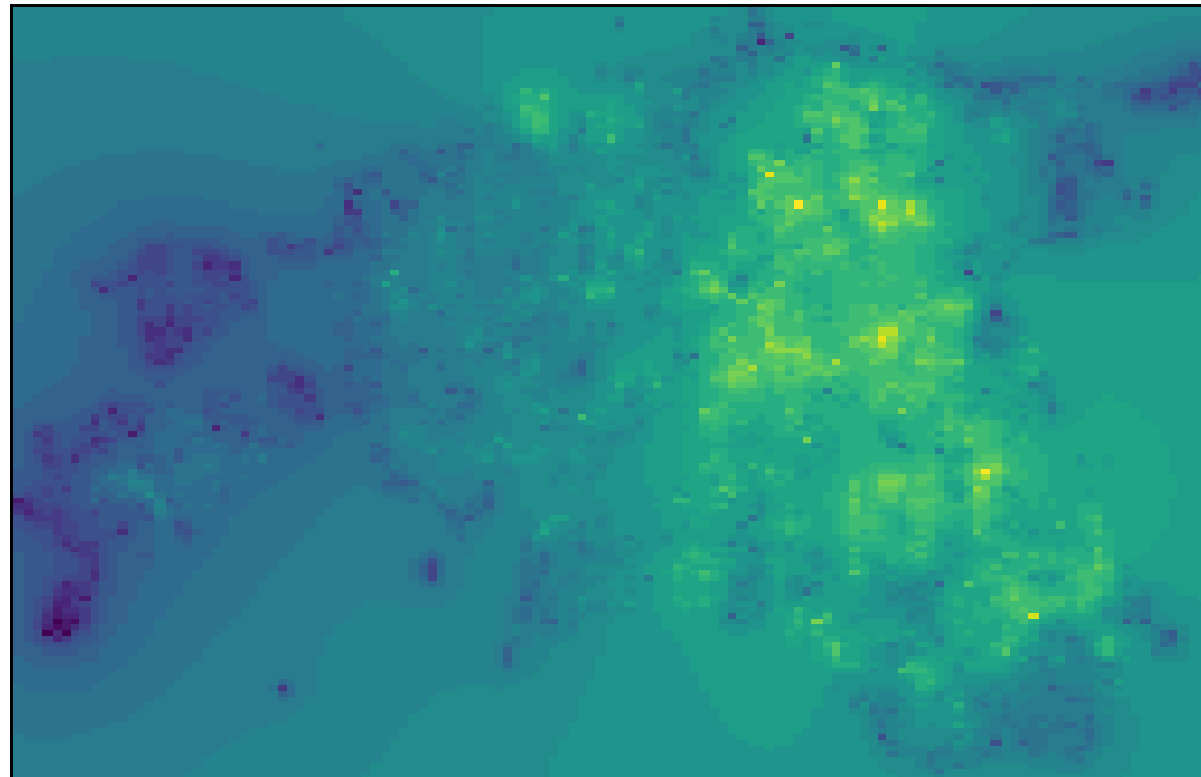
Lisainfo

- Kinnisvara hinnastatistika päringukeskkond:
<https://www.maaamet.ee/kinnisvara/htraru/>
- Kinnisvaraturu ülevaated:
<https://maaamet.ee/turuulevaated-turusektorite-kaupa>
- 2022. aasta maa korraline hindamine:
<https://maaamet.ee/maatoimingud-maakataster/maa-hindamine-ja-tehingud/2022-aasta-maa-korraline-hindamine-0>

MAA-AMET

Aitäh!

Johannes Nõupuu
johannes.noupuu@maaamet.ee